

**Pan
Krzysztof Jażdżyk
Prezydent Miasta Skierniewice**

Interpelacja

W imieniu własnym oraz pasjonatów historii Skierniewic składam wniosek, aby Urząd Miasta Skierniewice podjął działania w sprawie przywrócenia należytej rangi Pałacu Prymasowskiego w Skierniewicach, jego historii oraz roli, jaką na przestrzeni wieków odegrał w rozwoju miasta. Ocaleniu od zapomnienia tej bogatej historii służyłyby:

- a) stosowna tablica pamiątkowa, np. na wzór tych, jakie widnieją w gmachu Starostwa Powiatowego w Skierniewicach,
- b) wizualne otwarcie osi widokowej łączącej Pałac Prymasowski z kościołem św. Jakuba.

Uzasadnienie

Leżący w dobrach arcybiskupów gnieźnieńskich dwór w Skierniewicach powstał przed XIV w. Zapisał się w historii Polski zwłaszcza w okresie dwóch bezkrólewí, w latach 1573-1575, oraz kolejnych dziesięciu wolnych elekcji króla Rzeczypospolitej. Przez 191 lat, aż do roku 1764, kolejni prymasi, począwszy od Jakuba Uchańskiego, a na Władysławie Łubieńskim kończąc, jako najwyżsi (pod nieobecność króla) dostojnicy państwowi, pełnili czynności interrexa, a ich siedzibą był głównie dwór, później pałac w Skierniewicach. Ożywał wówczas w mieście ruch, tętniło życie polityczne i kulturalne, byli przyjmowani posłowie i ambasadorzy, wystawiane były dokumenty państwowe. Należy dodać, że pierwszy zapis dokumentu tej rangi miał miejsce w dworze skierniewickim w 1359 r. W trakcie spotkania prymasa Jarosława Bogorii z księciem Mazowsza Zachodniego Ziemowitem III podpisano przywilej dotyczący dóbr biskupich.

W wiekach późniejszych w pałacu gościli królowie Jan Kazimierz, Jan Sobieski i Stanisław August Poniatowski. Nie ominęły pałacu wydarzenia z czasów powstania styczniowego 1863 r., I i II Wojny Światowej. W okresie rozbiorów pałac był wypoczynkową rezydencją carów Rosji. Wydarzeniem rangi europejskiej był zjazd trzech cesarzy w 1884 r. Wówczas to

w pałacu skierniewickim przywódcy Rosji, Niemiec i Austrii potwierdzili przymierze zaborców i rozbiór Polski.

Znaczenie pałacu nie kończyło się na funkcji miejsca wydarzeń politycznych i obiektu reprezentacyjnego. Przebywająca w Skierniewicach elita dworska oraz osoby z zaplecza dyplomatycznego i otoczenia dostojników, stymulowały rozwój infrastruktury miasta. Istotne znaczenie miał dla miasta folwark pracujący na potrzeby pałacu. Zatrudniał skierniewickich mieszczan, był przykładem stosowania udoskonalanych rozwiązań agrotechnicznych, dla wsi klucza skierniewickiego (później ekonomii skierniewickiej) stanowił wzór racjonalnej gospodarki rolnej. Budynki osady pałacowej mieściły manufakturę sukienniczą, pracującą nie tylko na potrzeby Mazowsza Zachodniego, później pełniły m.in. funkcję koszar wojsk zaborców. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. decyzją władz państwowych pałac wraz z folwarkiem został oddany Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Dziś pałac oraz przyległa zabytkowa osada jest siedzibą centrali Instytutu Ogrodnictwa. Troska instytutu, wsparta działalnością służb konserwatorskich, skutkuje dobrym stanem obiektu. Jest on jednym z najważniejszych zabytków Skierniewic, ważną, choć niestety zbyt mało wyeksponowaną atrakcją turystyczną miasta.

Nie godzi się, aby tak ważny obiekt historyczny, zasłużony dla Skierniewic i Polski, był nadal „ukryty” przed mieszkańcami Skierniewic i osobami goszczącymi w naszym mieście. Już od lat jest bowiem przesłonięty kilkoma drzewami, które przecinają ważną oś widokową, łączącą Pałac Prymasowski z kościołem św. Jakuba. Przeczy to zasadom architektury krajobrazu oraz pomniejsza walory turystyczne miasta.

W związku z powyższym proszę, aby sporządzenie tablicy pamiątkowej oraz przywrócenie widoczności Pałacu Prymasowskiego w przedłużeniu osi ulicy Senatorskiej, dotyczące obszaru miasta objętego Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2023-2033, były wzięte pod uwagę, rozpatrzone i zrealizowane.

Interpelację sporządzono z wykorzystaniem publikacji:

— Jan Józefacki, *Dzieje Skierniewic 1359 – 1975*

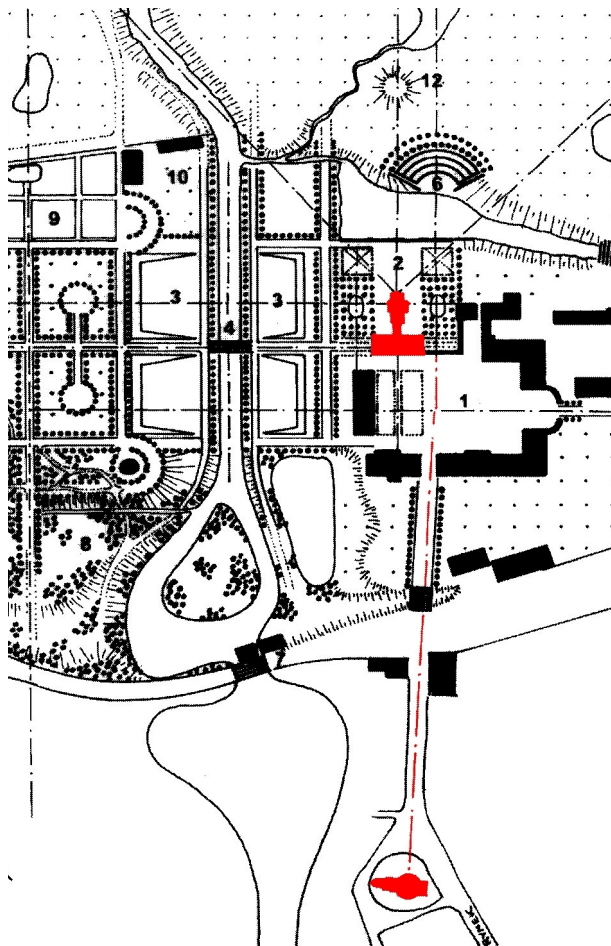
— Maciej Świątkowski, *Ogrody rezydencji arcybiskupów gnieźnieńskich w Skierniewicach*

Załączniki:

1) pismo Towarzystwa Przyjaciół Skierniewic,

2) Maciej Świątkowski, *Ogrody rezydencji arcybiskupów gnieźnieńskich w Skierniewicach*, s. 163

3) „Die Gartenwelt”, 1897, kopia ilustracji ukazującej wizualne połączenie Pałacu Prymasowskiego i kościoła św. Józefa,

Maciej Świątkowski, *Ogrody rezydencji arcybiskupów gnieźnieńskich w Skierniewicach*, s. 163

Fragm. mapy ukazującej historyczne, wizualne połączenie dwóch dziś najważniejszych zabytków Skierniewic (wyróżniono kolorem czerwonym na potrzeby interpelacji)

Blumenparterre im Schlofsgarten zu Skierniewize, „Die Gartenwelt“, 1897